

Comunicat del LIFE ALNUS per a la preservació de les vernedes i els boscos de ribera

El LIFE ALNUS és un projecte de la Unió Europea del programa LIFE Nature&Biodiversity, que desenvolupa de manera experimental a escala regional (Catalunya), durant el període 2017-2021, una estratègia de conservació de les vernedes de la regió mediterrània i alpina (hàbitat d'interès comunitari 91EO*). Es basa en la millora del coneixement, que permeti invertir la regressió i la degradació d'aquest hàbitat de ribera, considerat "*prioritari*" per la normativa comunitària (Directiva 92/43/CEE), i crear un model exportable a la resta de l'arc biogeogràfic mediterrani.

El projecte LIFE ALNUS té com a objectiu la recuperació de l'estructura i les funcions dels ecosistemes de ribera, tenint en compte que són espais humanitzats, alguns amb un ús públic molt intens. Per tant, la recuperació d'aquests boscos de ribera ha d'atendre als diversos punts de vista de tots els actors que intervenen al riu. El LIFE ALNUS, a curt i a llarg termini, proposa recuperar les dinàmiques ecològiques fluvials, d'acord amb la legislació europea (Directives Marc de l'Aigua, Hàbitats i Inundacions). És a dir, es pretén recuperar el bon estat ecològic dels rius, incloent-hi les seves ribes i riberes, i fer-ho en equilibri amb tots els interessos i objectius dels diversos actors del territori.

Els darrers episodis de crescuda dels rius han posat de manifest que la dinàmica fluvial, condicionada per uns ambients de ribera degradats o desestructurats, ha generat volums importants de restes vegetals. Algunes d'aquestes restes poden causar danys a tercers, però també formen part de l'ecosistema fluvial i de les seves dinàmiques, enriquint els hàbitats disponibles i millorant els processos bioquímics d'autodepuració dels rius. És important, doncs, fer una gestió adequada del material vegetal acumulat després de fortes crescudes, especialment fonamentada en el coneixement tècnic, sense malmetre l'ecosistema. Subratllem la importància de respectar els arbres caiguts o material vegetal que ja hagi estat integrat (o tingui tendència a fer-ho) al sistema, sempre i quan no suposin riscos per a les persones ni les infraestructures. Alhora, s'han de preservar els arbres d'espècies autòctones que hagin resistit els cops de riu. Aquests, en un futur, podran laminar les crescudes i aportar les funcions ecològiques i els serveis ecosistèmics que la vegetació de ribera -com a part integrant dels sistemes fluvials- aporta:

- 1) Protecció física contra l'erosió de ribes i riberes
- 2) Regulació de les avingudes per dissipació de l'energia de l'aigua
- 3) Efecte de paravent
- 4) Ombratge de l'aigua
- 5) Filtre dels contaminants agrícoles, industrials i de les vies de comunicació: retenció de d'adobs i plaguicides, entre d'altres
- 6) Producció de matèria orgànica
- 7) Intercanvis amb el freàtic
- 8) Intercanvis entre l'ecosistema terrestre i aquàtic
- 9) Connector ecològic
- 10) Lloc de refugi i reproducció de molts éssers vius
- 11) Fixació de diòxid de carboni atmosfèric

El projecte LIFE ALNUS vol generar coneixement, contribuir a la recuperació de les vernedes i altres boscos de ribera, i divulgar la importància de la vegetació de les ribes i les planes al·luvials, amb una gran complexitat d'ocupació relacionada amb diversos usos humans. En el context actual, de canvi global, en què el nostre país es mostra molt vulnerable, i en el qual estem constatant una major freqüència de fenòmens meteorològics extrems, com el temporal Gloria, pot ser bon un moment per repensar i reorientar prudentment els criteris de gestió de les restes vegetals (i els sediments) depositats per les crescudes, però també els usos i aprofitaments dels espais fluvials, per motius de conservació i, també, per prevenció.

Durant el desenvolupament del projecte hi ha hagut dues crescudes (octubre 2018 i gener 2020) que han esdevingut escenaris d'oportunitat per valorar i consensuar criteris específics de gestió i manteniment de la vegetació de ribera. L'estudi de fenòmens com aquests i el seguiment científic i tècnic dels seus efectes, ens han permès disposar d'informació més acurada per a la gestió futura del bosc del riu després de les crescudes, que es basi en un equilibri entre l'ecologia fluvial, l'hidromorfologia i la minimització dels riscos hidràulics.

L'aposta és clara, el projecte LIFE ALNUS assumeix el repte: millorar el coneixement i conservar els boscos de ribera. Alhora, al ser un projecte demostratiu, té com a objectiu traslladar aquest coneixement a les administracions encarregades de la gestió dels espais fluvials, per fer compatible el seu manteniment i minimització de riscos, amb la conservació dels boscos de ribera i la seva restauració, i especial gestió, després de fortes crescudes. Aquest és el nostre compromís.

Equip del projecte LIFE ALNUS

6 d'abril de 2020